

การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน
กิ่งอำเภอเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดราด

ทัศนีย์ แสงอรุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

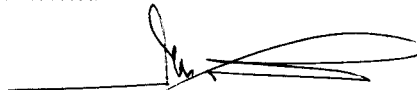
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ทศนีย์ แสงอรุณ ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

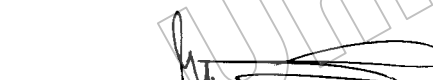
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

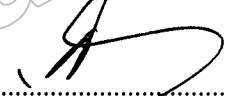

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. วชิระ ชวหา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารมภ์ เพชรชื่น)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อคณาจารย์ ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร. วชิระ ชาวหา ดร.สมุทรา ชำนาญ รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ เพชรชื่น ที่ได้กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำทุกด้านตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อความสมบูรณ์ของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและข้าราชการครู กิ่งอำเภอเกาะช้างทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมืออนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณ พี่ น้อง นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกคน โดยเฉพาะเพื่อนรุ่น 1/49 ที่ได้ให้กำลังใจ

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษามีความระลึกถึงพระคุณ ของบิดามารดา ผู้บังเกิดเกล้าอยู่เสมอ และขอกราบขอบพระคุณในความปรารถนาดีอย่างประเสริฐที่สุดของท่านทั้งสองต่อบุตร หากผลการศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์และคุณค่าในการศึกษา ขออุทิศความดีทั้งหมดให้แก่บุคคลทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น

ทัศนีย์ แสงอรุณ

49912069: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน/ แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วม/ การบริหาร โรงเรียน/
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค

ทัศนีย์ แสงอรุณ: การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค (THE STUDY OF
COMMUNITY PARTICIPATION IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION AND GUIDELINES
FOR PARTICIPATIVE DEVELOPMENT OF SCHOOLS IN KOHCHANG SUB-DISTRICT
UNDER THE OFFICE OF TRAT EDUCATIONAL SERVICE AREA) อาจารย์ผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์: สติธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., สมุทร ชำนาญ, กศ.ด., 141 หน้า.ปี พ.ศ. 2550.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดหมายเพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมและแนวทางใน
การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาดรค จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนและสถานภาพของสมาชิกในชุมชนของกลุ่มตัวอย่างรวมทั้ง
ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ปฏิบัติ
การสอน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาดรค จำนวน
240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทดสอบค่าที (t -test) ความแปรปรวนทางเดียว
(One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์สภาวะจากการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร
โรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนเกาะช้าง และโรงเรียนเกาะช้างใต้ พบว่า
โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวม และรายด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
4. แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
มีส่วนร่วมจัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณ รวมทั้งการติดตาม ควบคุมกับการประเมินผลการใช้จ่าย
งบประมาณตามแผนการใช้จ่าย ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน
โรงเรียน และพิจารณาเห็นชอบกับโครงการที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติการประจำปี

49912069: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARTICIPATION OF COMMUNITY/ GUIDELINES FOR PARTICIPATIVE DEVELOPMENT/ EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF SCHOOLS/ THE OFFICE OF TRAT EDUCATIONAL SERVICE AREA

TUSSNEE SANGARUN: THE STUDY OF COMMUNITY PARTICIPATION IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION AND GUIDELINES FOR PARTICIPATIVE DEVELOPMENT OF SCHOOLS IN KOHCHANG SUB – DISTRICT UNDER THE OFFICE OF TRAT EDUCATIONAL SERVICE AREA. ADVISORY COMMITTEE: SITTIPORN NIYOMS RISOMSAK, Ed.D., SAMOOT CHAMNAN, Ed.D., 141 P. 2007.

The purposes of this research were to evaluate participation and guidelines for participative development of community in educational administration of schools in Kohchang Sub – district, the Office of Trat Educational Service Area, as classified by school location and social status, as well as to find out the guidelines for participative development of schools. The sample of the study consisted of 240 teachers, parents, community leaders, school committees under the Office of Trat Educational Service Area. The data collecting tool was a five-level rating scale questionnaire. The statistical devices were mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and content analysis from focus group discussion.

The findings were as follows:

1. The level of community participation in educational administration and guidelines for participative development of schools in Kohchang Sub – district under the Office of Trat Educational Service Area was rated at a moderate level.
2. The community participation in educational administration of schools, as a whole, in Kohchang Sub – district under the Office of Trat Educational Service Area, classified by school location, was found significantly different at .05
3. The community participation in educational administration of schools, as a whole, in Kohchang Sub – district under the Office of Trat Educational Service Area, classified by social status, was found significantly different at .05
4. The guidelines for participative development of schools in Kohchang Sub – district under the Office of Trat Educational Service Area were: the schools should encourage the community to participate in local curriculum development, budget planning, including controlling and following up the annual budget, as well as in evaluation of personal work performance, and approval of the annual action – plan.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
ขอบเขตในการวิจัย.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การจัดการศึกษาของโรงเรียนกึ่งอำเภอเกาะช้าง.....	10
แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	12
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).....	23
แนวความคิดและหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน.....	24
ขั้นตอนและรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน.....	48
เทคนิคการวิจัยแบบสนทนากลุ่ม.....	53
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	95
อภิปรายผล.....	98
แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก.....	120
ภาคผนวก ข.....	125
ภาคผนวก ค.....	138
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	141

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
2 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรอิสระ.....	76
3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค โดยรวมและรายด้าน.....	77
4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	78
5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค ด้านการบริหารงบประมาณ.....	80
6 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค ด้านบุคลากร.....	81
7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค ด้านบริหารทั่วไป.....	83
8 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	84
9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	85
10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	88
12 การทดสอบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวม.....	89
13 การทดสอบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	90
14 การทดสอบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านงบประมาณ.....	91
15 การทดสอบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านบุคลากร.....	92
16 การทดสอบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการบริหารทั่วไป.....	93
17 แสดงผลค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด.....	139

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
---	----------------------------	---

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University